

Διατροφή & εγκυμοσύνη

Νικ. Α. Βιτωράτος, MD

***Β' Μαιευτική-Γυναικολογική Κλινική
Πανεπιστημίου Αθηνών***

Δ/ντής: Καθηγητής Γ.Κ. Κρεατσάς

Κύρια χαρακτηριστικά της διατροφής

- ✓ Η διατροφή στη διάρκεια της εγκυμοσύνης επηρεάζει την υγεία της μητέρας, του βρέφους ακόμη και του ενήλικα
- ✓ Η έγκυος δεν πρέπει να λαμβάνει τροφή για δύο άτομα
- ✓ Θα πρέπει η εγκυμονούσα να λαμβάνει μία υγιεινή – ισορροπημένη διατροφή
  - επάρκεια αμυλούχων υδατανθράκων (ρύζι, ψωμί, πατάτες),
  - άφθονα φρούτα και λαχανικά
  - μέτρια κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων και
  - ελάχιστη κατανάλωση τροφών που περιέχουν λίπος ή σάκχαρα

Πόσα κιλά θα πρέπει να πάρει μια γυναίκα στη διάρκεια της εγκυμοσύνης της;

Δείκτης Μάζας Σώματος (BMI) πριν την εγκυμοσύνη	Συνιστώμενη αύξηση βάρους	Αύξηση βάρους/εβδομάδα μετά την 12η εβδ.
BMI < 19.8kg/m ²	12,5 – 18,0 κιλά	0,5 κιλά
BMI: 19,8-26kg/m ²	11,5 – 16,0 κιλά	0,4 κιλά
BMI: 26.1-29 kg/m ²	7, 0 – 11,5 κιλά	0,3 κιλά
BMI > 29,1kg/m ²	7,0 κιλά	-
Κυοφορία διδύμων	16 - 20 κιλά	0,7 κιλά
Κυοφορία τριδύμων	23 κιλά	-

Διατροφή κατά την κύηση

Θερμιδικές απαιτήσεις

- Το θερμιδικό κόστος της κύησης ανέρχεται σε **80.000 kcal**

α' τρίμηνο: επιπλέον **150 kcal/ημέρα**

β' τρίμηνο: επιπλέον **350 kcal/ημέρα**

γ' τρίμηνο: επιπλέον **350 kcal/ημέρα**

Θηλασμός: επιπλέον **500 Kcal/ημέρα**

	Kcal/ημέρα
Προ κύησης + α' τρίμηνο	1800-2100
β' -γ' τρίμηνο	2000-2400
Έφηβες	2700
Θηλασμός	2700

Απαραίτητα θρεπτικά συστατικά στην εγκυμοσύνη

Θρεπτικά συστατικά	Λειτουργία	Πηγές
Πρωτεΐνες 16%	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη των εμβρυϊκών κυττάρων • Αύξηση πλακούντα & αμνιακού υγρού	Άπαχο κρέας, ψάρι, πουλερικά, ασπράδι αυγού, όσπρια,μανιτάρια
Υδατάνθρακες 40-50%	Παρέχουν τη βασική πηγή ενέργειας στην έγκυο & στο έμβρυο	Ψωμί/δημητριακά/ζυμαρικά ολικής άλεσης, ρύζι, πατάτες, μακαρόνια, φρούτα, όσπρια, λαχανικά
Μονοακόρεστα & πολυακόρεστα λίπη (ω3) 35%	<ul style="list-style-type: none"> • Μειώνουν τον κίνδυνο αποβολής • Συμβάλλουν στην ανάπτυξη & δομή του εγκεφάλου του εμβρύου • Εξασφαλίζουν υγιές βάρος γέννησης	Ψάρι, θαλασσινά, ξηροί καρποί, ελαιόλαδο

Απαραίτητα θρεπτικά συστατικά στην εγκυμοσύνη

Θρεπτικά συστατικά	Λειτουργία	Πηγές
Φυλλικό οξύ	<ul style="list-style-type: none"> • Σύνθεση εμβρυϊκών κυττάρων • Μειώνει τον κίνδυνο εμφάνισης βλάβης στο νευρικό σωλήνα του εμβρύου	Πράσινα φυλλώδη λαχανικά, φασόλια, μαυρομάτικα φασόλια, ξηροί καρποί, μπρόκολο
Βιταμίνη B6	<ul style="list-style-type: none"> • Παραγωγή ερυθρών αιμοσφαιρίων • Σύνθεση πρωτεϊνών • Μειώνει την τάση ναυτίας & εμετού στην έγκυο	Μοσχάρι, όσπρια, αυγά, μπανάνες, πατάτες, δημητριακά, σικώτι
Βιταμίνη B12	Παραγωγή ερυθρών αιμοσφαιρίων & DNA Απαραίτητη για το νευρικό σύστημα του εμβρύου	Γάλα, αυγά, μοσχάρι, κοτόπουλο, σικώτι, ψάρι

Απαραίτητα θρεπτικά συστατικά στην εγκυμοσύνη

Θρεπτικά συστατικά	Λειτουργία	Πηγές
Βιταμίνη D	<ul style="list-style-type: none"> • Συμβάλλει στη σύνθεση των οστών • Αυξάνει την απορρόφηση ασβεστίου στην έγκυο & στο έμβρυο	Λιπαρά ψάρια, γαλακτοκομικά, αυγά, συκώτι, μαλακή μαργαρίνη
Ασβέστιο	Ενίσχυση οστικής πυκνότητας εγκύου & εμβρύου	Γαλακτοκομικά, σαρδέλες, σπανάκι, σουσάμι, αμύγδαλα, αποξηραμένα σύκα
Μαγνήσιο	<ul style="list-style-type: none"> • Χτίσιμο νευρικού & μυϊκού συστήματος • Ενεργοποίηση βιταμίνης D	Δημητριακά, πράσινα φυλλώδη λαχανικά, φακές, κακάο, κόκκινο κρέας, μήλα, γάλα, γιαούρτι

Απαραίτητα θρεπτικά συστατικά στην εγκυμοσύνη

Θρεπτικά συστατικά	Λειτουργία	Πηγές
Σίδηρος	Σύνθεση ανοσοσφαιρίνης στα ερυθροκύτταρα της εγκύου και του εμβρύου	Άπαχο κόκκινο κρέας, σπανάκι, συκώτι, ψωμί/δημητριακά ολικής άλεσης, βρώμη, σουσάμι, κόκκινα φασόλια, φακές αποξηραμένα, δαμάσκηνα & σταφίδες
Βιταμίνη C	<ul style="list-style-type: none"> •Ενισχύει την απορρόφηση σιδήρου. •Συμβάλλει στη δημιουργία κολλαγόνου	Εσπεριδοειδή, πιπεριές, μπρόκολο, σπαράγγια, ντομάτες, παπάγια, βερίκοκα, καρπούζι, φράουλες
Ψευδάργυρος	<ul style="list-style-type: none"> • Σύνθεση γενετικού υλικού	Μοσχάρι, σαρδέλες, συκώτι

Η τυπική διατροφή της εγκύου πρέπει να περιλαμβάνει

- Καθημερινά 2-3 μερίδες φρούτων
- Καθημερινά 3 μερίδες ημίπαχων γαλακτοκομικών
- Καθημερινά 3-4 μερίδες λαχανικών
- Καθημερινά 8 μερίδες αμυλούχων (ψωμί, ρύζι, ζυμαρικά, δημητριακά ολικής αλέσεως)
- Καθημερινά 8-10 ποτήρια υγρών
- Εβδομαδιαία 2 φορές όσπρια ή λαδερά
- Εβδομαδιαία 1-2 φορές ψάρι ή κοτόπουλο
- Εβδομαδιαία 3-4 φορές άπαχο κόκκινο κρέας
- Μικρά & συχνά γεύματα
- Καλά πλυμένα λαχανικά

Τρόφιμα που πρέπει να αποφεύγονται στην εγκυμοσύνη

- ✓ Όλα τα «μαλακά» τυριά όπως φέτα & κατσικίσιο τυρί
- ✓ Μη παστεριωμένο γάλα
- ✓ Ωμά αυγά ή φαγητά & επιδόρπια που περιέχουν ωμά αυγά (π.χ. μους σοκολάτας, μαγιονέζα, αυγοκομμένα φαγητά)
- ✓ Ωμό ή ημι- μαγειρεμένο κρέας & ψάρι, κοτόπουλο
- ✓ Αποφεύγονται τα τηγανιτά, γλυκίσματα, λιπαρά ζωικής προέλευσης, τυποποιημένα σνακ
- ✓ Συκώτι (κίνδυνος υπερβιταμίνωσης με βιταμίνη Α)
- ✓ Ψάρια πλούσια σε βαρέα μέταλλα (ξιφίας, κολιός, σολομός)
- ✓ Ξηροί καρποί, αυγά, θαλασσινά, αν υπάρχει στην οικογένεια ιστορικό αλλεργιών
- ✓ Αλάτι, ζάχαρη, αλκοόλ

Αλκοόλ

- Λήψη πάνω από 80 γρ. αλκοόλης την ημέρα (αντιστοιχούν σε 15 μονάδες ή 15 μικρά ποτηράκια κρασιού) σχετίζεται με κίνδυνο «εμβρυϊκού αλκοολικού συνδρόμου»
- Η λήψη >3 ποτών την εβδομάδα στην αρχή τη εγκυμοσύνης οδηγεί σε αυξημένη συχνότητα αποβολής
- Η λήψη 1-2 μονάδων αλκοόλης 2 φορές την εβδομάδα οδηγεί σε γεννήσεις παιδιών μικρού βάρους

Καφεΐνη

- ❖ Δεν γνωρίζουμε την ακριβή ημερήσια δόση καφεΐνης που ευθύνεται για επιπλοκές στη διάρκεια της εγκυμοσύνης, αλλά καλό είναι να μην υπερβαίνει η ημερήσια λήψη καφεΐνης τα 200mg, συμπεριλαμβανομένης και της καφεΐνης που περιέχεται στις τροφές
- ❖ Υπέρμετρη χρήση καφεΐνης αυξάνει τον κίνδυνο αποβολής και γέννησης παιδιών χαμηλού βάρους

Εκδηλώσεις τροφικής δηλητηρίασης στη διάρκεια της εγκυμοσύνης, όταν δεν τηρούνται οι κανόνες υγιεινής

- Ναυτία
- Έμμετοι
- Διάρροια
- Κοιλιακοί πόνοι
- Πυρετός, ρίγη πονοκέφαλοι

Συνέπειες

- Αποβολή
- Πρόωρος τοκετός
- Ενδομήτριος θάνατος, συγγενής λοίμωξη

Ασθένειες οφειλόμενες σε τροφές, όταν δεν τηρούνται οι κανόνες υγιεινής

Λιστερίωση (*listeria monocytogenes*)

- Αποβολή
- Σοβαρή λοίμωξη στο νεογνό

Σαλμονέλωση (βακτηρίδιο σαλμονέλας)

- Αποβολή
- Πρόωρος τοκετός

Τοξοπλάσωση (*toxoplasma gondii*)

- Συγγενής τοξοπλάσωση

Καμπιλοβακτηριαμία (*campylobacter*)

- Αποβολή
- Πρόωρο τοκετό
- Ενδομήτριο θάνατο

**Σας ευχαριστώ
πολύ**